

פ ר ו ט ר ק ר ל מ ט . 150
מיטיבת ועדת הכלכלה, שהתקיימה ביום ה',
י"ח בשבת תשל"ו - (18.12.75) בסעה 10.00
בתל-אביב

חברי הועדה:

- י. הורביץ - יו"ר
- א. אבטני
- י. לבני
- י. טערי

נ כ ח ר:

סודסנים:

- ח. פולכו - משרד החקלאות
- מר יעקובוביץ - התאחדות התעשיינים
- מר אוסטרוב - " "
- ס. גור-אריה - משרד המסחר והתעסיה
- ד. נוימרק - מנהל מועצת הכותנה
- מר יונגמן - משרד העבודה
- י. רוס - איגוד המטוויות
- א. וכט - איגוד המטוויות
- ד. אגמון - ארגון עובדי הפלחה
- א. אנגלנדר - " " "

י. פלכסר - מזכיר הועדה

ד. לב - מלכלן הועדה

ש. קוטלר

רסמה:

ההסכם בענף הכותנה.

סדר היום:

היו"ר י. הורביץ:

אני פותח את הישיבה.
אני מברך על ההסכם שנחתם. ההסכם נחתם והחקלאים תרמו מחיר ידוע למבצע זה. הייתי רוצה לשמוע מפי אנשי המטויות איך הם רואים את העניין לאחר כך, האם זה פתר את הכעיה, האם זה פתר אותה באופן חלקי או בכלל לא. איך נראה לכם העתיד?

ח. טולכו:

אנחנו צריכים להודות לכל אותם אנשים שתורמו לחתימת ההסכם. ההסכם הושג תוך כדי ויתורים הדדיים הן של המטויות והן של החקלאים ומתוך ראית המצב הכלכלי בארץ ומה כל אחד צריך לתרום לנושא. דבר חשוב הוא, שההסכם והעקרונות נקבעו לאו דווקא לקביעת המחיר של הסנה אלא מחיר הכותנה בסנים הבאות. יחד עם זאת, לא חשבתי אז ואינני חושב היום שיש היתה הבעיה המרכזית של המטויות. זו בעיה אחת מיני רבות שיש להם. ברור שזו היתה בעיה חשובה שהיתה קטורה בכסף. אין לי ספק שמה שסיכמנו יתרום לענף. יחד עם זאת אני פתאר לי שיש להם בעיות קשות הן מבחינת יצור, הן מבחינת יצוא והן מבחינת מחירים לארץ וגם בעניין זה הגיעו לידי איזשהו תיאום עם משרד המסחר והתעסיה.

א. וכט:

אני מצטרף לדעה שהמסא ומתן בין המטויות ומועצת הכותנה לא היווה את הבעיה המרכזית של ענף השכססיל. עתיד המטויות, ללא כותנה ישראלית, היה גרוע הרבה יותר, כשם שענף הסריגה, אריגה וקונפקציה לא יתכן בלי חומר מקומי, בלי שהמטויות המקומיות יספקו זאת. זו שרשרת אחת שצריכה לראות אחת את האינטרסים של הסניה ולסתף פעולה.

אשר למצב הכללי של הענף, אין ספק, שכאשר יש בום עולמי, קל מאד להסתלב בתוך הפרוספריטי העולמית. מזה כמה שנים הבעיות אטנם קיימות, אבל הן פתחת לשני הסטח. השכססיל הוא מקצוע כזה, שבכל כמה שנים יש בו שינויים. מה צריך לקבוע את עתיד הענף זו המדיניות הממשלתית. מי שיושב על יד כל ה אינפורציה, מי שחי את הפרטים וההסיפוט אצלו, הוא יותר מסכנע. יש לו כל היידע על מה שקורה בעולם וכן הלאה והוא צריך לבצע את עתיד הענף.

אני רוצה להביא דוגמא: שורקיה מכרה את רוב רובה של הכותנה שלה לארצות חוץ, לאירופה, ויצאה לשם גם את הפועלים. לאחר שנים החלו לשאול את עצמם, למה לשלוח את הכותנה ואת העובדים? אפשר לנצל את הכותנה בשורקיה, להחזיר את העובדים, שבינתיים קיבלו הכסרה מקצועית, לשורקיה ולשלוח חושים ולא כותנה. כיוון כזה מסתמן בארצות שונות. התחרות בעתיד תהיה עם אותן ארצות שמבחינה מסויימת לא כל כך סימפטי לנו להתחרות אתן גם בקשר לשכר עבודה וגם במובן מדיני. כיוון, כאשר התעורר צורך לעזור למטויות, בין היתר נתנו הלוואות לחמס סנים ב-2% ריבית. הממשלה צריכה לקבוע פעם אם הענף הזה בא בכלל בחשבון לעתיד.

אני חושב, שאם אותם עטרות אלפי עובדים שנקלטו בתעסית השכססיל יישלטו ויצטרכו להיקלט במקצועות אחרות, הם לא יוכלו לעשות זאת. החלק המינהלי אולי כן, והוא 10%-15%. בסך הכל עובדים בשכססיל 60-70 אלף עובדים. במטויות מדובר על חמסת אלפים עובדים. כמעט לא ניתן לבסס את תעסיות האריגה, הסריגה והקונפקציה על חומר גלם מיובא. הערך המוסף בשכססיל עדיין עולה על זה של כמה מקצועות אחרים. יש לכך סיבות רבות. המדיניות הממשלתית צריכה לקבוע באיזו מידה אנחנו תלויים בתעסוקה הזאת, באיזו מידה מותר לנו לחרוג ממדיניות כללית שהולכת בכיוון של דולר אחד לכל ולא לחכות למסכרים שיתפתחו ולהגיע למצב של סיבי דימונה. לדעתי צריך לפתח את הענף, לאנשים העוסקים בו אין תעסוקה אחרת. איזורי הפיתוח נבנו על שכססיל.

היו"ר י. הורביץ:

מה הבעיה שלך? האם פתרנו אותה או לא?
מה המצב הפיזי במחירים של היום?

א. וכט:

זה לא סטטי. זה לא הגורם היחיד שקובע, את עתיד הענף. בסוודיה נסגרו כל המשוויות בזמנו. כאשר בא מסבר הנפש העולמי, באה ממסלת סוודיה והחלישה להקים מחדש משויות כותנה ולספק לפחות 40% מהדרישה המקומית, כדי לא להיות תלויים בחטרי גלם מבחוץ. אני חושב שיש חיוניות לקיים את הענף הזה, אפילו אם מסיבות שונות יש ענפים טובים יותר. האם ההסכם שלנו פתר את הבעיות? הוא פתר זאת לתקופה מסוימת עד 1 באפריל. אם המצב בעולם ישתפר - ואנחנו מרגישים שיפור - בנוסא הכותנה, נוכל להחזיק מעמד. אם לאו - קשה לדעת. אנחנו מצירים היום כפול מאשר הצריכה בישראל. על החלק של צריכה בישראל לא מדובר. על חלק היצוא, זה דבר לא סטטי שאננו יכולים לדעת עליו מראש. ענין הכותנה הוא חלק.

היו"ר י. הורביץ:

במחירים של היום, מה מצבכם?

א. וכט:

מצבנו היום ב-50% יותר טוב מאשר לפני ארבעה חדשים. מה קרה? המחירים בעולם הסתברו לטובה. יש לנו מחיר כותנה לארבעה חדשים. זה עזר על המחירים בעולם. בעתיד הקרוב, אם היינו צריכים לתת ליצוא להפסיד -25% לעומת המחירים שנקבעו במקום, היום צריך להפסיד 10%-15%.

מר יעקובוביץ:

גם אני מברך על ההסכם, היות וקיבלנו דיקטט מהממשלה לחתום עליו. שני טורים יסבו והחליטו. חתמנו על פרינציפלים לשנתיים, ואני מודאג להודות שאנחנו לא שמחים. אני רואה בזה סכנה עצומה. כל הפרינציפלים קטורים - לדולר ולערך הדולר בלירות ישראליות. זה לא קרה עדיין. אין לנו ברירה. שני הטורים יסבו וגמרו. קבלנו זאת בכחינת "הבה נראה". החקלאים, שהכותנה במחסנים שלהם, יכולים לסבת בסקט ובכל חדש הכסף שלהם סטור, היות והדולר כפיתות דוחל ומדברים על פיתוח יותר גדול ומדברים על עליית מחירים מחוץ לארץ. הם יושבים בארץ.

אסר למשוויות, מצבן קצת יותר טוב, כי

בחוץ לארץ לא מפסידים כל כך, הם מאורגנים בקרטל, השחיר עולה ומקבלים משהו. הבעיה העיקרית היתה האריגה והסריגה והקונפציה. בהן מועסקים רוב רובם של 60 אלף העובדים. לא יכולים לארגן זאת, כי אנחנו יבוא. אנחנו מקבלים פחות לירות ישראליות. הבעיה נשארה כמו שהיתה. אחרי אפיל בצורך להוסיף כסף. בחוץ לארץ לא מוסיפים כסף. אני יכול להביא לכם מאמר שמספר מה קורה עם הדימפינג בגרמניה המערבית על ידי גרמניה המזרחית. כולנו בוכים על ההתחרות של הארצות הבלתי-מפותחות שנכנסנו לענף השכסטיל. אני לא רואה בכך גמר. אני לא מרגיש טוב אם מישהו נותן לי סובסידיה. כאשר הממשלה נותנת לי, אני חורק שיניים. עכשיו גם החקלאים מראים לי שהם נותנים לי סובסידיה אני מרגיש לא טוב מכך. לשאלתך האם בעית השכסטיל הגיעה לסיומה? - לא הגיעה. בעית השכסטיל לא נגמרה. בעית החקלאים - נגמרה. בעית המשוויות בחלקה נגמרה. גם את זה אני לא רואה. בעית השכסטיל לא נגמרה. אבל חתמנו על הסכם. ראשית, לא היתה לנו ברירה. הכל מסודר, תוספת היוקר מסודרת, הטבר יסודר ביבוא, המחירים עולים, נותנים שכר ותוספות יוקר, מחיר הדולר ליצוא - לא מסודר. מה יהיה אחרי יבואר? אני צריך להתרופף. הכל צמוד. רוצים להצמיד השקעות. רק את המחיר ליצור לא מצמידים. עד אפריל אצטרך להתרופף כדי לקבל פיצוי עבור תוספת שכר של יבואר, ועד יולי אתרופף כדי לקבל תוספת עבור שכר אפריל, והכל על אותה כותנה. יש אי-צדק סוציאלי בין חמר גלמי לבין היצוא הפוגמר.

מר אוסטרוב:

הבעיה אינה רק סביב הכותנה הגלמית.
אני יכול לדבר בשם כל ענף השכססיל.
השכססיל מיצא היום למעלה מסליס מתוצרתו ובעתיד נצטרך לייצא יותר.
בעית המטוויות היא חלק קטן בשכססיל. גם הם א ינם יודעים עדיין מה
מצפה להם. מצרים הקיטה מטוויות כותנה גדולות, הסורים, השוויסאים,
הסודאנים - עם כל הארצות האלה נצטרך לעמוד בתחרות. כך שהדבר עלול
לפגוע גם במטוויות. ככל שהמחיר המקומי עולה, התוצרת שלנו צריכה
לעלות. חוץ לארץ לא תסלם עבור כל הדברים האלה. היום יש אפשרות למכור
בחוץ לארץ. אבל הבעיה היא באיזה מחיר. אינני יודע עדיין איך נעמוד
בדברים האלה. הבעיה אינה ליצא את החוש אלא את המוצר הסוגמר. ככל
שמעלים את המחירים, כוח הקניה יורד בארץ ונצטרך לייצא יותר.
ישכתי עם אורגים וסמעתי את התגובות על כך שצריך לסלם יותר עבור
דולר יצוא. ככל שהמחיר עולה, הם נתקלו כיבוא יותר גדול והם יצטרכו
לעמוד בתחרות.

מר יעקובוביץ:

אני רוצה שהמטוויות יתחייבו לתת הנחה
ליצואנים. המטסלה ראתה שלא יתכן יצוא
מוצרים מוגמרים במחירי עליה של הכותנה.

י. רוס:

מר יעקובוביץ אמר שאינו מרגיש טוב שהוא
מקבל סובסידיות מהחקלאים. אני חושב
שהחקלאים לא תרמו להסכם. זה מסא ומתן מסחרי. אי-אפשר למכור פעמיים
דבר אחד. בזמן שפכרו לנו ב-9.20, מכרו גם לגויים. היום, ב-18 בדצמבר,
יש שינוי. אינני יודע מה יהיה ב-10 בינואר בכורסה. נראה כאן כאילו
אנחנו חיים מתרופות. ההנחה שניתנה היא הנחה בין גורמים מסחריים שקונים
ברבע מיליון לירות. איננו חיים מתרופות.

היור י. הורביץ:

החקלאים יכלו להגיד: עיזבו אותנו בסקט,
אנחנו יכולים למכור את הכותנה במחירים
מסוייטים בחוץ לארץ, להביא דולרים לארץ, וזה העיקר. הבעיה של
60 אלף עובדים בעירות פיתוח, שאין להם מפעלי אלטרנטיביים - זו בעיה
של מדינת ישראל. יעקובוביץ יכול למכור את התוצרת שלו בחוץ לארץ
בדולרים כפי שהוא רק יכול להשיג. לא דורשים מסנו סימכור במחיר מסויים.
לעומת זאת אוטרים החקלאים: איננו רוצים שבגללנו ייסגרו מפעלים
בעירות פיתוח, ולכן מוכנים למכור בהנחה מסוייטת. אם מיסהו אוסר
שהם מקבלי רוח גדול בכותנה, זה לא רלבנטי. הם בכל זאת נתנו הנחה.
זאת אי-אפשר להכחיס.

ד. טימרק:

מדברים על הסכם שהסיר מאתנו מה שאמרת
ברגע זה, את ענין הסביות וההטבות,
שלחקלאים הן זרות. שנית, אני חושב שהסכם זה תורם ליציבות מסויטת.
הוא לא מתחשב עם המחיר של יום יום. הוא מתחשב עם הסכם של ממוצע
להרבה חדשים. אנחנו רוצים לראות את הטבחן של המחיר הבא שהוא וודאי
יהיה יותר גדול. אני לא רוצה שהדבר יתקבל כ"סוק". בחדסי דצמבר-אפריל
נמכור את הכותנה במחיר הרבה יותר נמוך ממה שמחירה בשוק העו למי.
כרגע המחיר העולמי מגיע ל-62 סנט לפאונד, ואצלנו זה מכוסס על 55 סנט.
יש הבדל עצום. וההבדל יילך ויגדל. אולי שכחו בזמן חתימת החוזה,
שחתמנו חוזה כאשר המחיר העולמי היה בספל. יחד עם אלה, ביציאה
מהטיתון שהתחיל באמריקה ונמשך באירופה, מחירי הכותנה מוכרחים לעלות.
בהרבה ארצות, בהן אין יכולים כמו בישראל, המחירים אינם מפסיים את
היצור. רק אצלנו הגענו ליכולים שהם ראסונים מסוגם בעולם. על ידי
כך אנחנו יכולים לכסות את ההוצאות ולהרויח על הכותנה, ואף פעם לא
שענו שאיננו טרויחים על הכותנה. אנחנו אוטרים במשורס, שאנחנו
מעוניינים שתעסית השכססיל תהיה חזקה ולא תחיה בצורה כזאת שאנחנו
צריכים לפחד שמחר היא לא תקיים את התחייבותיה הכספיות. אנחנו
בשוחים בטאה אחוזים, שלא מחיר הכותנה הוא שרש הבעיה של השכססיל.
לא טוב יהיה אם ועדת הכלכלה או מיסהו אחר יניח לנוסא טסום טיש חוזה
על מחיר הכותנה. צריך לראות את הבעיה היסודית. אין זה ענין לחקלאים

ד. נויטרק:

להגיד איפה כואב להם. אתם מרגישים איפה כואב לכם.

יש נקודה שמאד מעסיקה אותנו וכיחס אליה אנחנו חושבים שיכולים למצוא פתרון משותף. מדברי מר יעקוביץ נשמע כאילו מישהו עושה ספקולציות עם דולרים ומחיר הדולרים לכותנה. לנו היה הרבה יותר נראה ומתקבל על הדעת, שביום היבול הסבתי, תינתן אפשרות לתעסית הסכססיל לקבל עליה את יכול הכותנה ולהוציא את החקלאים מכל המציאות של שינוי הדולר וכן הלאה. באותו יום יתנו לחקלאי את הכסף שמגיע עבור היבול של אותו יום. אנחנו מוכנים למכור את כל הכותנה ביום 1 באוקטובר במחיר של 9.20 לירות. וכל אותם רווחים שדענים סבופלים בחלקם של החקלאים, יהיו בחלקה של התעסיה. זה היה פתרון הרבה יותר אלגנטי ופוריז מאתנו את המתח של הויכוח האם שער הדולר הסתנה או לא. אנחנו לא רוצים להיות צמודים. אנחנו רוצים את הכסף. ביות שהכותנה נזרעת עד הכנסה למחסנים, אנחנו צריכים לשפל מה במשך שנה וחצי. שנה אנחנו מעבדים אותה, לאחר מכן דורשים שנאחסן אותה במשך 12 חדשים על חשבוננו. אנחנו לא רוצים זאת בכלל. מר יעקוביץ צודק במאה אחוז. במקרה זה היה הרבה יותר נוח לו אילו כל הקרדיט עליו מדבר מר יעקוביץ היה מועבר ישר לתעסיה. הטגמה של נו היא לתת לחקלאי לאחר שנת עבודה לפחות את הפדיון, בלי להכנס לספקולציות מה זה ישיה שווה. מוכנים לקבל ביום המכירה לפי מחיר אותו יום ובלי הצמדה. זו צריכה להיות לדעתי מגמה טובה לפי שרוצה לתכנן את המעבר הטוב בין היצרנים של חטרי הגלם לבין התעסיה. הם לא צריכים להיות תלויים בכל התנודות ולחשוב שהחקלאי עושה רווחים. זו השקפה מסויימת.

ע. סדה: דובר על מונופול. אינני מכיר מונופול

שבו אומרים: תייבאו כמה שאתם רוצים. זה לא מונופול. אינני יודע אם שמתם לב לטני סעיגים בחוזה, סמבטיחים יציבות ובשחוננו של הצרכן. הסעיף הראשון אומר שאם המחיר בחוץ לארץ יסנה פחות מאשר ב-5%, זה בכלל לא ילקח בחשבון. שלב זה אנחנו בשלב של עליות. הווה אומר שבעליות הכוללות סתהינה, הדבר מראש נלקח בחשבון. הסעיף הסני הוא שישה של הנחות. השישה אומרת שההנחה תגדל ככל שההפרס במחיר יעלה וההנחות תקטנה ככל שיירד. יש כאן פעולת קיזוז. אם המחיר עולה מעבר לסכום מסויים, תהיה הנחה גדולה יותר. ושיעור הנחה לא סולי אלא על הכל. מבחינת כלל המסק זה שישה שעושה קומפנסציה וקיזוז.

סמעיני ניטה שלא מצאה חן בעיני, כאילו

יש בינתיים מחיר כותנה לארבעה חדשים ואתו אנחנו יכולים להסתדר. הניטה שמדברת על ארבעה חדשים הקרובים ולא על השנתיים הקרובות, היא ניטה סיס לה צליל לא סימפטי. לא כל הנסיונות שלנו בעבר היו כל כך מכוובדים. עד היום אנחנו סוחבים סרח עודף במקרה זה או אחר. אני מקווה שהחתימה על החוזה תהיה גורם כזה, שכל הצדדים יכבדו אותו לשווח ארוך. הצליל הזה לא היה כל כך סימפטי.

הייתי רוצה סתהיה לנו הרגשה טובה, לחקלאים, שאת ההנחה שהחקלאים נתנו, נתנו לפי שבאמת היה זכאי לקבל אותה.

היור י. הורביץ: נאמר על ידי מר יעקוביץ ומר נויטרק

הסכים לכך, שהוא לא יכול בכל חדשים לחיות בשראומה של מה שקורה בחוץ-לארץ. אמר מר נויטרק דבר הגיוני, סיקבעו מחיר לעונה, ויקחו את הסחורה, וכי אתם אינכם מעוניינים לשפל בכותנה ולאחסן אותה וכן הלאה. אולי תהיה לנו הטלצה בנוגע לכך. כך עושה הממשלה עם אבקת החלב. יכול להיות שבמקרה-ליתום את הממשלה לעזרת הטויות כדי שלא תהינה תלויות בכל תנודות הסוק. יתכן שמסרד המסחר והתעסיה יאמר שאין לו מיטון לכך. הייתי רוצה את ההתיחסות שלך לענין.

ע. סדה:

אנחנו חיים פיצור ולא מספקולציות :
 היינו מעונינים לקבל אתהכסף שלנו ביום שגמרנו
 לנפש את הכותנה. א ני אומר את דעתי האיטית. אני לא חושב שהחקלאים
 היו מעונינים שהממשלה תקנה את הסחורה ותסכור אותה הלאה. איננו
 מעונינים בספקולציות. אנחנו חיים בכסף ישראלי, קונים בכסף ישראלי,
 ואני מבקש שתחטבו מה קורה לחקלאי שצריך להחזיק סחורה של חצי מיליארד
 לירות במסך כל הסנה. אנחנו בהחלט מעונינים להיפטר מכך. גם כלפי
 חוץ לארץ אנחנו עושים זאת. הכותנה היא גידול יעיל. הסדינה זוכה
 ליתרונות גדולים מגידול הכותנה. פעמים רבות קורה שבגלל התערבות
 ממשלתית כזאת או אחרת נוצרים עיוותים. בחלקם הם יגרמו לכך שהסנה
 תהיה ירידה בגידול הכותנה. נצטרך לחפש גידולים רווחיים יותר,
 כמו אבטיחים ליצוא, סלק.

מר אגסון:

אני תומך בדברי מר סדה, מענין הניטה
 שהוסמעה. חשבתי שגמרנו. במידה שיהיה לחץ
 על יצור הכותנה, הנוצרים הסוליים עשויים לעבור לגידולים אחרים.
 ואז היתרון שיש לחקלאי מגידול כותנה ירד. אנחנו מוכנים למכירה
 בתחילת העונה, אבל לא על פי 9.20 לירות, שזה היה כפוי, אלא לפי
 התוצאות שיש לנו היום. כל המהומה החלה מהצעתו של חבר הכנסת דוד לוי.
 הוא התבטא בצורה לא נעימה לגבי החקלאים. אבל הוא צריך ליטול קורה
 מבין העיניים. בבית סאן, בכיתן בית סאן, במסך סבע סנים התחלפו עטרה
 מנהלים. באופן כזה אי-אפשר לקיים מפעל בצורה יעילה.

מר אנגלנדר:

בקטר לשאלה מה יהיה ב-1 באפריל, ההסכם
 הוא בן סני חלקים. בחלק הראסון
 סיכום מסויים בקטר למחיר; ובחלק הסני צריכה להיות הסתוות במחיר.
 אני רוצה להזהיר, שלא יתהווה מצב שאת הסוכריה השעימה יאכלו, ואחר
 כך, כאשר ידובר במחיר, יהיה קשה לסלם. אני למוד בסיון בקטר לחוזה
 אחר וזותרה לנו הרגשה מרה בפה. בארצות-הברית, המחיר יציב חצי שנה.
 בסנה האחרונה ירד גידול הכותנה ב-27% במחיר הקיים שיש לנו ידועה
 ברורה שאם המחיר לא יעלה בארצות-הברית, תהיה שם ירידה נוסף ורצינית
 בהיקף גידול הכותנה. עד עכסיו, מסיבות סונות היה המחיר באירופה
 נמוך מאטר בארצות הברית. המחיר בארצות הברית במונחים אירופאיים
 הוא 64 סנט.

היכולים שקיבלנו הסנה מקובלים בעולם
 כיבולים טובים. בעקבות ההסכם הזה, כל איזור הגליל העליון, סמגדל
 55 אלף דונם, ישסיד בהוצאות היצור.

מר יעקובוביץ:

הוא ימסיך לגדל?

מר אנגלנדר:

אם הוא יחשוב שהמציאות הזאת תימטך,
 הוא ישסיק לגדל.

א. וכס:

היחס בין כותנה לסוק העולמי לבין
 כותנה לסוק הישראלי הוא 50 אלף לעומת
 20 אלף שון של הסיווק המקומי. ההגיון אומר להגדיל את הגידול
 ואת הסיווק לסוק החיצוני, כדי שהחלק שלנו יהיה יותר קטן.

מר גור-אריה:

בכל הויכוח שהיה, החקלאים אמרו: עיזבו
 אותנו, אנחנו ניצא, אנחנו יכולים לקבל
 את המחיר הכלכלי ומי שרוצה לסבסדר את התעסיה, שיעסה זאת.
 הדברים אינם כך. הכותנה גדלה בארץ משנת 1952. במסך כל הסנים,
 עד לסנים האחרונות, המחיר בעולם היה נמוך דיס-פרופורציונלית למחירי
 העלות של החקלאי הישראלי. באותה תקופה, במסך סנים רבות, התעסיה
 סילפה על סנת לא להתחרות ולהסוות את מחירי היבוא למחירים המקומיים.

מר גור-אריה:

בנוסף לכך היו מגבלות אדמיניסטרטיביות על היבוא. נוסף לכך, אין כל בשחון שבעוד שנה-שנתיים, למרות הפרוגנוזה האופטימית, מחירי לא יירדו בעולם וטוב תעמוד הבעיה, והתעסיה וודאי לא תתחמק מהעזרה לחקלאים באותה תקופה.

אני רואה את ההסכם כסינוי מהותי לעומת הסיטה שהיתה קיימת עד כה. במשך שנים התיסבו שני הצדדים כקונה ומוכר ובצורה מסחרית גמרו את העסק. זה היה בכל מספר חדשים. השנה נקבעו מספר יסודות שלדעתי פרט לאלה שדובר עליהם, הם חיוביים מאוד. קודם כל יש יציבות מסויימת לגבי שנתיים עם אופציה לסנתיים נוספות. זה יתרון גדול. אנחנו אומרים, שההסכם הזה, עם הסינויים המתחייבים, הוא עם אופציה לסנתיים נוספות. היתרון השני הוא 5% פלוס-מינוס. זה היה רצון טוב מסני הצדדים. וסליטית, וזה הדבר הקובע, שכלל שפער ההתיקרויות מתרחב, אחוז ההנחה גדל. יש סקלה שטביאה אותנו ל-70%-80%. זה פועל לא רק לגבי מחירים עולים בחוץ-לארץ, אלא גם לגבי מחירים יורדים בחוץ-לארץ. ואז אני חוזר על אותו עקרון, שאז התעסיה תצטרך לשלם יותר בסביל אותו פער. בטקום הנחה - תוספת.

ההסכם מביא ליציבות. יש דבר אחד שעל אף הכל מפריע לי, וזה תקופת התאמת מחירים של כל ארכעה חדשים. זו תקופה קצרה ביותר, כי אני לא רואה את הכותנה אלא את המוצר. ואם ה יצרן צריך היום לקבל הזמנה עם אספקה בעוד חמישה-ששה חדשים, או כפי שמקובל היום לשנה ושנתיים, הוא לא יקבל זאת אם איננו יודע מה יהיה עם הכותנה. הוא חי בבלתי-ידוע. לכך יש הספעה גם לגבי יצוא מוצרים וגם לגבי מוצרים לטוק המקומי. אל נסכח שבעולם קיימים סוגי כותנה אחרים מאשר כאן. יש כותנה זולה יותר, יש הצטברות מלאי של חושים ואזהרות של יצואנים שלקו. אני מדבר על מוצרים מוגמרים. הכותנה שלנו שוכה. היא עדיין לא יותר זולה מאשר המתחרים בנו. על מנת שנוכל לעמוד באותה חזית, קבענו שתי רמות מחירים, מחיר אחד לטוק המקומי ומחיר הנחה לצרכי יצוא. מסמעות הדבר שהכרנו בצנזורה סעלית מחירים אינה נותנת אפשרות להתחרות בעולם, שנצטרך לתת המשויות הנחה של 10% במחיר הקיים. זו הבנה של צד אחד של התעסיה לצד השני של התעסיה. הנחה זו אינה ניתנת בזמן קניית החושים, אלא פוסט פקטום.

אני מקווה שהסדר זה יתן לנו אפשרות של יציבות ואפשרות של קבלת הזמנות וביצוען ללא הפסדים שבאים בהפתעה. לגבי הטוק המקומי אני לא מתאונן. הכותנה מהווה בסיס די יקר במרכיבי התחסיב. זה למעלה מ-60% בחוץ. אני לא מתעלם מכך שבכל מפעל יש מקום ליעול עצמי. ואם נעמוד במבחן של הטוק המסותף, יש סיכויים די רציניים שגם המשויות וגם החוגגים האחרים בתעסיה יכנסו למעגל של יעול. אנחנו עושים סקר כדי להתמודד עם סחורות של הטוק המסותף שפותח שתח להנחות מכס די רציניות. התעסיה צריכה לחשוב גם על מרכיבים אחרים של יעול. אי-אפשר לומר שהדברים נעשים מהיום למחר. אבל באותה תקופה שההסכם עם הטוק המסותף מחייב אותנו להוריד מסיים עד אפס, התעסיה נערכת לכך ומספיעה גם על חוגים פנימיים בתוך כל מפעל ליעול את עצמו.

בענין מחיר קבוע אני יכול לומר את דעתי האישית. במסרד המסחר והתעסיה לא מדובר על קניית הכותנה. אני לא חושב שהמסרד נערך לקנות חומר גלם. מחר זה יחול על מתכת ועוד ועוד.

והמטוויות?

היור י. הרביץ:

בבקשה. הסאלה היא של הון חוזר. זה מרכיב של 200 מיליון לירות. אני לא חושב שבנק

מר גור-אריה:

ישראל יזרים רבע מיליארד לירות לצורך זה.

היו"ר י. הורביץ:

צריך ל קזז את האסראי שהם מקבלים.
לדברייך אתם ערוכים. מה קורה עם השוק

המסותף לפי דעתך?

מר גור-אריה:

אני חושב שבדצמבר 1975 הענף יכול להיות אופטימי. בעולם יש התמודדות רצינית למדי. באירופה יש עדיין הבדלים בין גרמניה ואנגליה, למשל. בעוד שבועיים יירדו המסים בארצות השוק בעוד 20%. ביולי נעמוד באפס מכס בסוק המסותף. יש היום הזמנות לסנה ושנתיים. אני יודע שיש היום דריסות להסקעות נוספות מבחינת יכולת אספקת ההזמנות. הדברים האלה לא היו לפני חצי שנה.

מר יעקובוביץ:

אני בכלל לא יודע אם התעסיה בכללותה תוכל לעמוד בפני הבעיות של השוק המסותף. עד היום יש מחסור בעובדים. אני לא יקול לקבל עובד אחד. העכבים מעזה התחילו לעזוב במספרים גדולים. הם נוסעים לכל מיני מקומות. השבוע עזבו אותי 40 ערבים. אין לי אף יהודי במקומם. אם איננו מסקיעים, אנחנו הולכים אחורנית. בסוק המסותף הריבית 6% ואנחנו מטלמים 30%. אני רואה מסבר בכל התעסיה, שפרופ' ברונר אינו רואה אותו. הוא מאד אופטימי, בשלוויזיה. איך אני יכול ליעל, כסאין לי עובד ואין לי מכונה חדשה? וזה יהיה בסנה הבאה ובעוד שנתיים.

ס. סולכר:

אני סמח שאני צריך ליצג את ענף החקלאות מבחינת הכותנה. המצב בענף הרבה יותר טוב מאשר בענף השכסשיל. מסרד החקלאות מתכוונן לעודד את גידול שיטחי הכותנה בתור אחד הגידולים הרווחיים. סנית, בשלב זה ניתן לקבל פחיר טוב ודולרים להם אנחנו זקוקים בארץ. התכנית החדשה מדברם על יצור דולרים. אחת הדרכים לכך היא הכותנה. זה אחד הענפים השובים בחקלאות.

אנחנו מתכווננים להסקיע מאטץ הן בהדרכה וק במחקר כדי להגיע לזנים חדשים ולהגדיל עוד יותר את היבולים. מצד שני להסקיע מאטץ ומיכון כדי להקטין את מספר ימי העבודה המוסקעים, כדי שלא נהיה תלויים באף אחד אחר. נעשו שיפורים בהסקעות במנפשות כדי להשיב את הכותנה ולהגיע לשיב גבוהה יותר. כל זה נעשה כדי להגדיל את רווחיות הענף. כך נוכל להגדיל יותר את ההיקף וליצא יותר. יחד עם זאת, הטגסה תהיה 100% אספת תצרוכת הארץ. בזה נעמוד.

היושב-ראש העלה את אחת הבעיות הרציניות.

אנחנו צריכים לתת את דעתנו לכך. אני חושב שגם אנסי התעסיה בזמן המסאו מתן ראו את הנושא הזה, וזו בעית קבית חלק מהיבול, מהמלאי. זו אחת הבעיות הקרדינליות. לכך צריכה להיות המלצה של ועדת הכלכלה. עלידי כך אפשר להגיע ליציבות יותר גדולה מכל אותם ת-סעיפים שהכנסנו. לו יכולה היתה ועדת הכלכלה להמליץ על רכישת חלק מהיבול, אפילו חצי, זה היה היסג גדול. אז יש יציבות. אז יכולות היו המטויות לתכנן את היצור שלהן כפי שהן רוצות. גם היום, אם למישהו מהם יש כסף והוא יכול לקנות את הכותנה מראש, מה טוב. מועצת הכותנה אינה מגבילה את היצרן כסליס בלבד. אני מקווה שאותו מאטץ שנעשה על ידי החקלאים כדי להגיע למקום ראשון הן ביבול והן בשיב, ייעשה במקביל על ידי המטויות כדי ליעל את עצמם, כדי לספר את עצמם. אנחנו מעונינים בתעסית שכסשיל טובה. לאחר ככלות הכל, זה הקונה מספר אחד שלנו מבחינת סדר הגודל. אל נאמר שאנחנו נותנים תרומות. אנחנו נותנים הבחה, הנחה שניתנת לקונה גדול.

י. שערי:

אנחנו דנים לאחר מעשה. לא שמעתי הצעה לבטל או לסנות את ההסכם. צריך לברך על המוגמר. יש לי רושם שההסכם אינו כל כך רע. אני מוצה להסמיע הערה

י. סערי:

אשר אינני מתחייב לה עדיין, אלא לסיקול ראשון. אינני כל כך מתלהב מזה שהמדינה תקנה בכל פעם מוצרים וחומרים. אין לזה סוף וגבול.

ס. מולכו: היה מדובר על מימון.

מר יעקובוביץ: זה יותר זול מאשר סובסידיה ליצוא.

י. סערי:

אני סומע שאתה אומר: אני מתחייב לשלם בדולרים ואינני יודע מה יהיה עם היצוא. צריך לחתור בנושא זה לפתרון יותר מקיף שיכול לענות להרכבה בעיות. גם בהצעה זו לא גתרת את יתר הבעיות הקשורות ביצוא. אני נוטה למחשבה של ביטוח היצוא. היות ועומדת הטאלה מה התמיכה ביצוא, וזה מוגבל בגלל ההסכם עם הסוק המסותף וגא'ט, ומאידך יש תהליך מתמיד של פיתוח זוחל, אם נגיע להסדר של ביטוח יצוא, היצואן יוכל להתחייב לשנה לגבי לקוח בחוץ לארץ לסכור את המוצר במחיר קבוע והממשלה מבטחת את המחיר ונושאת אחר כך בהפרטים. במישהי סיס כאלה. זה היה מקיף שטח הרבה יותר רחב והיה עונה לא רק לבעיה הספציפית אלא לסאלות רבות שמצטרפות למרכיבים שונים של אותה בעיה. זו שיטה יותר מקיפה שיכולה לענות לכל הבעיות בבת אחת.

א. אבשבי:

אני מצטרף לברכות על ההסכם שהוסג. יש לי סתי הערות. כאשר יוסבים שני צידי הסולחן, תמיד מגיעים להסדר. אפשר היה לחסוך את כל מה שהופיע בעתונות. ועדת ה כלכלה תראה בהסכם הסיס לכבוד אותו והוא לסנתיים, עם אופציה להארכה לסנתיים נוספות. חשוב שועדת הכלכלה תתן ברכתה להסכם כפי שהוא.

לגבי התעשיינים, הזמן וודאי לא פועל לטובתנו כאשר נושא הסוק המסותף יתחיל לפעול, ויט צורך להערך מעכסיו. אל נראה רק בחומר הגלם את האסם. הבה נראה גם שהחקלאים, עלידי הסקעה גדולה בכסף ומחקר ופעילות ועבודה ומאמץ די קשה להתגבר על נזקי שבע, הגיעו לאיכות טובה מאד בכותנה. החשוב הוא האיס סיעמוד על יד המכונה והמוצר הדרוש ליצוא. אם לא תהיה היערכות במטרד המסחר והתעסיה והכוונה נכונה, זה אחד הענפים סיעמוד במטברים החריפים ביותר. ומה גם שהנושא נוגע במיוחד לערי הפיתוח. על כן תצטרך ועדת הכלכלה לסכת כינה לבין עצמה כדי להביא איזושהן הצעות לשווח ארוך יותר. צריך לסיים את הדגס על העתיד. עומדת שאלת בוח אדם מאומן, ואיך אפשר יהיה לכוון אותו כדי סיתמיד בנושא זה.

היור י. הורביץ:

כל המסתתפים תרמו תרומה ביסיכות אלה. אני מודה במיוחד לנציגי המטרדים. הסיגו היסג. נדמה שהענין מסודר לסנתיים. אני חי בדאגה שהענין אינו מסודר לעתיד, לגבי הענף כולו. זה נכון על רוב המסק, אבל כאן אולי החוגים היותר פרובלמטיים, כאשר מסחקים במחירי שנים וחוף לא בקו התחלה נכון. שאלתי טופנית לממשלה. עומדת להתבצע תכנית כזאת שתקטין את הצריכה, וזו המגמה שלה, ובכל השטחים, כולל שכסטיל. זה יתחיל מהשכסטיל, לפני המזון. אינני רואה תכניות אלטרנטיביות. הסוק המסותף עומד בשתח. יהיו שם מכונות יותר חדישות, יקימו שטויות יותר חדישות. זה יחול גם על ארצות ערב, כמו מצרים. בטוניסיה, באלג'יריה, יקימו שטויות מודרניות במיוחד עם ציוד מודרני, עם עזרה מטלתית ניכרת. אנחנו יכולים לסבסד עד מידה ידוע. לו הממשלה היתה אומרת שמי שלא יכול לעמוד בכך, יצטרך להיגצע, אני מבין. מדינת ישראל לא יכולה לעשות חברת ביטוח של כל המסגים והחלומות של אנשים שונים עם הרצונות השונים ביותר. לו אמרו כך, הייתי אומר שאין מנוס ויישגעו אנשים. למדינת ישראל יש מעט מאד כסף וצריך להסקיע אותו במקומות הכדאיים יותר. היום ענף הכותנה הוא הענף החקלאי הכדאי ביותר. עחר זה יכול להסתנות גם כן בגלל אותן המדינות.

י. הורביץ:

כל הדברים שלי נובעים מחטט של אילתורים
תחת לחצים כהולים. צר יך להיות ברור, שקפריזה של סוק החוץ, לא
יכולה לפעול על הענף כדי שיוסיף עוד 10 אגורות לקילו. יתחילו לרוץ
לבנק, לעטוד בפתח ולחכות. צריך להתחיל להוכיח כל מיני דברים,
כמה עלה כל הענין. זו רעה חולה. התחילו מהחוליה הראשונה. בניתם
משהו - תבנו עד הסוף. אם זה בנוי על יצוא במידה רבה ואם על הסוק
המקומי, תחליטו איך לטפל בענין השכססיל.

חברי ועדת הכלכלה ייפגסו ויצאו את הצעותיהם.
אני פונה לנציגי הטמסלה ומבקש מהם תכנית ארוכת-שווח שתאמר באופן
ברור ליצרנים איפה הם עומדים בחטט-טבע הסנים הקרובות, שהן סאד
סאד פרובלמטיות בסוק הקפריזי בעולם. אני שוחד ממדיניות טאולתרת.

- היסיבה נבעלה בסעה 12.00 -